

INNKALLING TIL MØTE I FORSKNINGSSTRATEGISK UTVALG

Tid: Fredag 14.10.16 klokka 11.15-15.00

Sted: ADM B124 Hiet

Saksliste:

Sak 35-16 Status for UiTs kompetanse- og karrierebyggende EU-programmer.

Sak 36-16 Etablering av nye fokusgrupper.

Sak 37-16 Revisjon av FoU-termin.

Sak 38-16 UiT Open Research Data.

Sak 39-16 Forskningsdata UiT – veien videre.

Sak 40-16 Eventuelt.

Sak 35-16 Status for UiTs kompetanse- og karrierebyggende EU-programmer

Innledning: Theresa Mikalsen og Thorbjørg Hroarsdottir.

Bakgrunn:

UiT har over tid etablert kompetanse- og karrierebyggende programmer for å øke gjennomslagskraften til våre forskere i H2020. Saken er en orientering om status og justeringer i de løpende- og nye programmene.

Sak 36-16 Etablering av nye fokusgrupper

Innledning: Kenneth Ruud

Bakgrunn:

Nedenfor følger forslag til mandater for nye fokusgrupper.

Mandat for fokusgruppe for UiTs publiseringspolitikk

Bakgrunn

I Forsknings- og utdanningsmelding 2015, vedtatt av universitetsstyret 16. juni 2016 (sak S 32-16), er ett av styringssignalene at UiT skal utarbeide en helhetlig publiseringspolitikk:

- X. *UiT skal utarbeide en helhetlig publiseringspolitikk som bidrar til å fremme karriere, skape fagmiljøer med internasjonal gjennomslagskraft og videreutvikle UiTs arbeid for åpen tilgang til vitenskapelige resultater.*

Organisering

Fokusgruppe for UiTs publiseringspolitikk skal bestå av 3-5 medlemmer fra Forskningsstrategisk utvalg, og nedsettes av prorektor forskning etter innspill fra

medlemmene av utvalget. Prorektor forskning peker også ut fokusgruppas leder. Sekretariatsfunksjonen vil ivaretas av en ansatt ved Avdeling for forsknings- og utviklingsarbeid.

Fokusgruppa rapporterer til Forskningsstrategisk utvalg.

Mandat

Fokusgruppe for UiTs publiseringspolitikk skal:

Vurdere og foreslå mål og tiltak for en publiseringspolitikk for UiT som skal bidra til at institusjonen når sine strategiske mål ved å fremme ansattes karriere, utvikle fagmiljøers internasjonale gjennomslagskraft og videreutvikle institusjonens satsing på åpen tilgang til vitenskapelige resultater. Herunder skal gruppen:

- a. Vurdere og foreslå eventuelle andre relevante områder som bør inngå i en publiseringspolitikk for UiT.
- b. Vurdere hvordan gjeldende UiTs prinsipper for Open Access skal inngå i en samlet publiseringspolitikk, samt revidere prinsippene når nye nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater foreligger.
- c. Vurdere og foreslå retningslinjer for publikasjoner som utgis ved UiT.
- d. Sørge for at et forslag til publiseringspolitikk er helhetlig ved at det inkluderer vurderinger, mål og tiltak for alle UiTs fagområder og de ulike faser i en forskerkarriere ved UiT.
- e. Vurdere insentiver og rutiner i tilknytning til mål og tiltak.
- f. Vurdere virkningen av ulike forslag.

Fokusgruppa kan ikke ventes å ha klart et førsteutkast til policy før de Nasjonale retningslinjene for åpen tilgang til forskningsresultater er vedtatt. KD har satt 1. november som høringsfrist for de nasjonale retningslinjene. Så snart som mulig etter at nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater er vedtatt, skal fokusgruppa sende forskningsdirektøren et utkast til publiseringspolitikk. Forslaget vil så behandles av Forskningsstrategisk utvalg før det sendes på høring til UiTs enheter.

Mandat for Fokusgruppe for internasjonalisering, mobilitet og karriere

Bakgrunn

UiTs arbeid med internasjonalisering har i mange år hatt fokus på mobilitet, gjesteforskeropphold, utveksling, stipendmuligheter og samarbeid med institusjoner.

Nyere rapporter viser at lengre utenlandsopphold, integrering i forskningsgrupper og institusjonell tilrettelegging styrker både faglig utvikling i fagmiljøene og karrieremuligheter og læringsutbytte (adaptability og employability) for de enkelte. Dette er tilrettelegging og tema som UiT i mindre grad har profilert. En kan likevel trekke paralleller til initiativet *Arctic MSCA-IF* - der vi aktivt kan arbeide for å få våre forskere på ulike nivå med i lignende program hos våre samarbeidspartnere.

Innsatsen vil bygge opp under flere av UiTs satsingsområder, inkludert å skape verdensledende fagmiljø og vil gjøre våre kandidater mer attraktive på

arbeidsmarkedet. Det vil også bygge opp under våre forpliktelser under EUs *Charter&Code* for forskere.

Organisering

Fokusgruppe for internasjonalisering, mobilitet og karriere skal bestå av 3-5 medlemmer fra Forskningsstrategisk utvalg, og nedsettes av prorektor forskning etter innspill fra medlemmene av utvalget. Prorektor forskning peker også ut fokusgruppas leder. Sekretariatsfunksjonen vil ivaretas av en ansatt ved Avdeling for forsknings- og utviklingsarbeid.

Fokusgruppa rapporterer til Forskningsstrategisk utvalg.

Mandat

Fokusgruppa skal foreslå tiltak, regelverk og rutiner som vil styrke omfanget og effekten av internasjonal mobilitet som et virkemiddel for å fremme både de ansattes karriere og utvikling av konkurransedyktige fagmiljøer. Herunder:

- g. Foreslå tiltak som vil legge til rette og fremme målrettet og faglig fokusert mobilitet i UiTs fagmiljø.
- h. Vurdere dagens insentiver og tjenestetilbud på dette feltet.
- i. Gi råd om effektiv bruk av administrative tjenester innen internasjonalisering, mobilitet og karriere.

Innen XXXX skal fokusgruppa sende forskningsdirektøren et skriftlig forslag til hvilke tiltak som bør iverksettes for å benytte internasjonal mobilitet som et bedre virkemiddel for å bygge karriere og fagmiljøer. Forslaget vil behandles i Forskningsstrategisk utvalg sitt møte den XXXX. Etter den påfølgende behandlingen i utvidet ledermøte vil aktuelle tiltak implementeres.

Mandat for fokusgruppe for innovasjon og entreprenørskap i utdanning

Bakgrunn

Forskning anses som en av de viktigste instrumentene for å bygge velfungerende samfunn, og for EU er forskning et sentralt instrument for å bringe EU ut av den økonomiske krisen. Det er økende forventninger til at norske universiteter og høyskoler skal bidra til verdiskaping og sysselsetning gjennom innovasjon – at forskning danner grunnlag for nye tjenester, nye måter å løse tjenester på, nye produkter, nye bedrifter og lignende. Parallelt, er det et økende behov for og ønske om at våre studenter har kunnskap om innovasjon og entreprenørskap når de er ferdige med sin grad. Det nasjonale nyskapingspotensialet er, naturlig nok, avhengig av de unges kreative potensiale og evne til å sette ideer ut i livet. Norges forskningsråd har for eksempel nylig etablert programmet FORNY StudENT. Dette skal bidra til at flere bedrifter baseres på ideer fra studenter ved norske universiteter og høyskoler.

Organisering

Fokusgruppe for innovasjon og entreprenørskap i utdanning skal bestå av 3-5 medlemmer fra Forskningsstrategisk utvalg og Strategisk utdanningsutvalg, og nedsettes av prorektor forskning etter innspill fra medlemmene av utvalget. Prorektor

forskning peker også ut fokusgruppas leder. Sekretariatsfunksjonen vil ivaretas av en ansatt ved Avdeling for forsknings- og utviklingsarbeid.

Fokusgruppa rapporterer til Forskningsstrategisk utvalg og strategisk utdanningsutvalg.

Mandat

Fokusgruppe for innovasjon og entreprenørskap i utdanning skal:

1. Vurdere og foreslå mål og tiltak for å fremme kompetanse om innovasjon og entreprenørskap på alle nivåer i UiTs utdanninger, herunder hvordan innovasjon best kan inkluderes som en naturlig del av alle utdanningstilbud ved UiT.
2. Gi råd om tiltak som skal bidra til at flere ideer fra UiTs studenter kan danne grunnlag for nye tjenester, nye måter å løse tjenester på, nye produkter, nye bedrifter og lignende.
3. Vurdere om det bør gjøres endringer i UiTs
 - a. retningslinjer, forskrifter, o.l.,
 - b. insentiver,
 - c. uformelle opplæringsprogram (lederkurs, veiledningskurs, etc.) og
 - d. administrative støtteapparat.

Innen XXXX skal fokusgruppa sende forskningsdirektøren et skriftlig forslag til hvilke tiltak som bør iverksettes for å fremme kompetanse om innovasjon og entreprenørskap. Forslaget vil behandles i Forskningsstrategisk utvalg sitt møte den XXXX. Etter den påfølgende behandlingen i utvidet ledermøte vil aktuelle tiltak implementeres.

Sak 37-16 Revisjon av FoU-termin

Innledning: Kenneth Ruud og Pål Vegar Storeheier

Bakgrunn:

UiT fastsatte i 2010 Retningslinjer for fordeling av FoU-termin (sak S 03-10, ephorte 2009/6820-11). Retningslinjene angir blant annet formål med ordningen, krav til søknader, kriterier for tildeling, og bestemmelser om opptjening av ansiennitet, avvikling av FoU-termin og rapportering. Retningslinjene gir adgang for fakultetene til å fastsette utfyllende bestemmelser, men gir ikke anledning til å sette strengere eller mildere krav enn hva som framgår av retningslinjene.

Ved fusjonen mellom UiT og Høgskolen i Finnmark (HiF), ble det våren 2013 bestemt å gjøre en gjennomgang av retningslinjene for FoU-termin. En arbeidsgruppe leverte i januar 2014 en rapport med anbefalinger om endringer i retningslinjene. Etter en høring til fakultetene/enhetene, vedtok universitetsstyret i mai 2014 reviderte retningslinjer for fordeling av FoU-termin (sak S 22-14, ePhorte 2009/6820-52), som har vært gjeldende siden 1.1.2015.

Konklusjonene ved gjennomgangen av ordningen i 2013/2014 og etter de omfattende tilbakemeldingene som kom gjennom høringsrunden, var at ordningen har fungert godt. De mest vesentlige endringene i ordningen ble å vektlegge sterkere FoU-terminenes betydning for fagmiljøene og institusjonen, presiseringer i tilknytning til publiseringskravet og opptjeningsstid av publikasjonspoeng, samt noen tilføyelser av områder fakultetene kan legge vekt på ved vurdering og ev. prioritering av søknader (antall publikasjoner, innovasjonsaktivitet, utviklingsarbeid knyttet til undervisning). I tillegg ble fakultetene oppfordret til å etablere rutiner for oppfølging av rapportene fra FoU-terminer. Retningslinjene fikk også en presisering av opptjeningsstid for ansatte ved tidligere HIF.

I rapport fra Arbeidsgruppe for FoU og forskningsformidling som ble nedsatt i forbindelse med fusjonen mellom UiT, Høgskolen i Harstad (HiH) og Høgskolen i Narvik (HIN), ble også ordningen med FoU-termin nøye diskutert. Arbeidsgruppa konkluderte med at FoU-termin er et viktig strategisk virkemiddel for å bygge kvalitet i forskning, at det er en ordning som må komme hele fagmiljøer til gode, og at ordningen bør videreføres for ansatte fra alle institusjonene. Tjenestetid ved høgskolene bør gjelde som tjenestetid ved UiT etter fusjonen, og mulighet for å fravike krav til publisering for ansatte som søker FoU-termin for første gang ikke gjelder ansatte med lengre tilsetningsforhold ved høgskolene.

Videre la arbeidsgruppa i sin rapport vekt på at det bør utformes en rapporteringsmal der resultatet av arbeidet og betydningen av terminen for ansattes fagmiljø framkommer tydelig. Dette for å tydeliggjøre kravene til terminens forventede betydning for fagmiljøene/forskningsgruppene sin utvikling, og ikke kun den enkelte ansattes utvikling. Arbeidsgruppa anbefalte at det utformes en felles rapporteringsmal som anvendes etter FoU-terminer der det eksplisitt rapporteres om terminens resultat og betydning for den ansattes fagmiljø. Rapportene kan gjerne ha et format som gjør det lett å sammenfatte/oppsummere resultatene for enheter samlet. I vurdering av hva ordningen krever av ressurser og av potensielt nye søkere til ordningen etter fusjonen og som følge av kompetansehevingstiltak som tilbys, var arbeidsgruppa enig om at UiT i årene framover må forvente et større antall søkere og øket behov innenfor ordningen med FoU-termin.

Arbeidsgruppas rapport ble levert før det var klart hvordan ny beregningsmetode for publiseringsindikatoren (publikasjonspoeng) ville gjøre seg gjeldende. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016, ble det foreslått fra 2017 å endre beregningen av publiseringsindikatoren som inngår i RBO-delen av finansieringssystemet for universitetene. Dersom endringen kom til å medføre at indikatoren ikke lenger kan anvendes på individnivå, mente arbeidsgruppa at det tallfestede kravet til publisering i retningslinjene for FoU-termin måtte revideres.

Effektene av endret beregningsmetode for publiseringsindikatoren ble ikke klare før våren 2016, og det har etter dette vært en tid med diskusjoner om beregning og bruk av publikasjonspoeng på individnivå og hvorvidt institusjonene vil få data for dette. I påvente av avklaringer har ikke sak om revisjon av retningslinjene for fordeling av FoU-termin blitt tatt opp før nå.

Ny revisjon av retningslinjer for FoU-termin

Med bakgrunn i anbefalingene fra Arbeidsgruppe for FoU og forskningsformidling ved siste fusjon, og etter innføring av ny beregningsmetode for publikasjonspoeng, er det fire områder som nå bør vurderes med tanke på revisjon av ordningen:

1. Krav til innhold i terminen: Ytterligere større vektlegging av utbytte for fagmiljø og institusjon.
2. Tallbasert krav til publiseringsresultater: Endre eller ev. fjerne kravet om publikasjonspoeng etter innføring av ny beregningsmetode.
3. Krav til rapportering fra FoU-termin: større krav til og rutiner for rapportering, herunder utforming av rapportmal og registrering av utenlandsopphold.
4. Presisere vilkår for ansatte ved tidligere HiH og HiN.

I tillegg anbefaler AFU at åpen tilgang til søkeres forskningsresultater (Open Access), enten gjennom publisering i åpne publiseringskanaler (gull OA) eller ved egenarkivering i UiTs vitenarkiv Munin (grønn OA), tas inn som et vurderingskriterium fakultetene kan anvende i tillegg til de øvrige.

1. Krav til innhold i terminen

Gjeldende retningslinjene stiller krav til søknader om at de skal inneholde opplysninger om arbeidsplan for terminen; hva som forventes å komme ut av terminen, plan for framtidig FoU-aktivitet og hvilken betydning terminen vil ha for søkerens fagmiljø. Videre stilles det krav om at søkeres arbeidsplan skal være godkjent av instituttet/fagmiljøet for at FoU-termin skal kunne tildeles.

Det vurderes ikke som at kravene til søknadene trenger å formuleres strengere i retningslinjene. For å tydeliggjøre instituttets/fagmiljøets ansvar ved vurdering av arbeidsplanene, kan det vurderes å skrive mer eksplisitt ut i retningslinjene (punkt 3.2) at «vedkommende institutt/fagmiljø må finne søkerens arbeidsplan for FoU-terminen tilfredsstillende, dvs. vurdere om søknaden tilstrekkelig beskriver hva som forventes å komme ut av terminen, plan for framtidig FoU-aktivitet og hvilken betydning terminen vil ha for søkerens fagmiljø».

2. Tallbasert krav til publisering

Som oppfølging etter evalueringen av den norske publiseringsindikatoren i 2012, foreslo Det nasjonale publiseringsutvalget under UHR en løsning for beregning av publiseringspoeng på institusjonsnivå som skulle gi bedre balanse mellom fagene. Løsningen ble lansert i statsbudsjettet for 2016, og innføres nå i budsjettfordelingen for 2017 på grunnlag av resultater fra vitenskapelig publisering i 2015.

Den nye beregningsmetoden er knyttet til institusjonenes forfatterandeler i publikasjoner som mer enn én institusjon medvirker til. Tidligere har publikasjonspoeng vært multiplisert med en brøk som svarer til summen av institusjonenes forfatterandeler, dividert på totalt antall forfatterandeler i publikasjonen. I ny beregningsmetode skal institusjonens publiseringspoeng multipliseres med kvadratroten av samme brøk. Denne løsningen er ment å skulle dempe virkningen av brøkdelingen, og skal øke uttellingen noe for hver av samarbeidspartnerne, samtidig som institusjonene fortsatt må dele uttellingen mellom seg.

Endringen innebærer i tillegg at institusjonenes publikasjonspoeng blir multiplisert med en faktor på 1,3 for internasjonalt samarbeid. For publikasjoner med tilknytning til kun én institusjon, beregnes fremdeles bare poeng for nivå og publikasjonsform.

Kunnskapsdepartementet har framholdt at ny beregningsmetode har følgende mål og vil ha følgende konsekvenser:

- En mer fagnøytral publiseringsindikator.
- Økt stimulans til samarbeid om vitenskapelig publisering nasjonalt og internasjonalt.
- En fortsatt motvirkning av et mulig ønske om å føre opp flere forfattere enn rimelig i en publikasjon.
- Større vanskeligheter enn tidligere med å bruke indikatoren på individnivå.

For UiT medfører den nye beregningsmetoden for publiseringsindikatoren at uttelling for publisering målt i publikasjonspoeng er langt vanskeligere å beregne og får større variasjoner, avhengig av antall forfatterandeler i en publikasjon, samforfatterskap med andre institusjoner og internasjonalt samarbeid. Endringen medfører at UiTs ordning for FoU-termin høsten 2016 må gjennomgås for å se på hvordan endret beregningsmetode virker i forhold til publiseringskravet som i dagens ordning er angitt i publikasjonspoeng. I tillegg må hver enhet som legger publikasjonspoeng til grunn for beregning av tilskudd til forskere og/eller forskningsmiljø se på hvordan den nye beregningsmåten slår ut, og om publikasjonspoeng fortsatt er et hensiktsmessig mål for disse ordningene.

Etter at tall for rapporterte publiseringresultater for 2015 ble klare våren 2016, har vi sett hvilke virkninger ny publiseringsindikator har gitt. For UH-sektoren samlet var det en vekst i publikasjonspoeng i 2015 på 43,8 %, som primært skyldes innføring av ny publiseringsindikator. For UiT ble veksten i publikasjonspoeng fra 2014 til 2015 på 42,9 %.

Det har vært kommunisert tydelig fra Det nasjonale publiseringsutvalget under UHR at man ikke ønsker at publikasjonspoeng beregnet på individnivå skal brukes «mekanisk» av institusjonene. Institusjonen har likevel tilgang til publiseringstall på individnivå som tidligere utlevert fra CRISStin, og det vil derfor ikke være en stor administrativ jobb å beregne disse tallene.

Hvordan UiT skal handtere innføringen av ny beregningsmetode for publikasjonspoeng er både et prinsipielt og et mer tallmessig spørsmål. Dels må det tas stilling til om UiT på individnivå skal stille krav til enkeltforskernes søknader målt i publikasjonspoeng, når det politiske signalet nasjonalt er at dette ikke er ønskelig. Dersom UiT likevel velger å stille et tallkrav målt i publikasjonspoeng, må det vurderes hvordan kravet i gjeldende retningslinjer om et gjennomsnitt på 0,5 publikasjonspoeng per år virker etter innføring av den nye beregningsmetoden.

Tabell 1 Antall og andel forskere som har publisert hhv. over og under 0,5 publikasjonspoeng i 2015, fordelt etter enhetene.

	GAMMEL PUBLISERINGSINDIKATOR			NY PUBLISERINGSINDIKATOR		
	≥ 0,5 publ.poeng	≤ 0,5 publ.poeng	Totalt (N)	≥ 0,5 publ.poeng	≤ 0,5 publ.poeng	Totalt (N)
Helsefak	237	401	638	327	311	638
%	37 %	63 %		51 %	49 %	
NT-fak	138	140	278	172	106	278
%	50 %	50 %		62 %	38 %	
HSL-fak	186	31	217	196	21	217
%	86 %	14 %		90 %	10 %	
BFE-fak	93	131	224	125	99	224
%	42 %	58 %		56 %	44 %	
Kunstfak	4	0	4	4	0	4
%	100	0		100	0	
Jurfak	20	2	22	20	2	22
%	91 %	9 %		91 %	9 %	
IRS-fak	24	7	31	26	5	31
%	77 %	23 %		84 %	16 %	
TMU	21	10	31	24	7	31
%	68 %	32 %		77 %	23 %	
UB	10	1	11	11	0	11
%	91 %	9 %		100 %	0 %	
UiT samlet	732	714	1446	905	541	1446
%	51 %	49 %		63 %	37 %	
HiN (tidl)	29	18	47	35	12	47
	62 %	38 %		74 %	26 %	
HiH (tidl)	17	11	28	18	10	28
	61 %	39 %		64 %	36 %	

Kilde: CRISStin

I tabell 1 er det beregnet hvordan gammel og ny beregningsmetode for publikasjonspoeng virker når man teller opp antall og andel ved enhetene som har publisert hhv. tilsvarende likt eller over og likt eller under 0,5 publikasjonspoeng i 2015. Vi ser at fagområder som man har ment har kommet dårlig ut sammenlignet med andre fordi gammel beregningsmetode var for lite fagfeltnøytral, nå får høyere poeng.¹ Ved UiT er det som forventet forskere ved Helsefak, NT-fak og BFE-fak som nå får større poengmessig uttelling for sin publisering etter endret beregningsmetode.

¹ Publiseringens manglende fagfeltnøytralitet kan ha vært knyttet til store forskjeller i publiseringsskikk på tvers av fagområder og/eller at forskere med samme evner og innsats fra forskjellige fagområder ikke har opptjent optjener samme antal publikasjonspoeng. Kan knyttes til forskjell i publiseringstyper (bøker vs. artikler), forskjell i hvor vanskelig det er å få publisert på nivå 2, samt fraksjonering (samarbeid fører til flere hele publikasjoner, men til færre poeng).

Alternative løsninger for publiseringskravet

Vi kan se for oss tre alternative løsninger til hvordan UiT skal handtere publiseringskravet i retningslinjene for FoU-termin etter innføring av ny beregningsmetode for publikasjonspoeng.

Forslag 1: UiT tar bort kravet om publikasjonspoeng i retningslinjene for FoU-termin

UiT kan velge nå å fjerne helt det tallfestede kravet til publikasjonspoeng og

- enten kun gjøre vurderinger av søknadene om FoU-termin ut fra øvrige krav og kriterier der kun opptjeningsstid er tallfestet,
- eller innføre et krav om et gjennomsnittlig *antall* publikasjoner per år, f eks én vitenskapelig artikkel eller ett kapittel i en vitenskapelig antologi i gjennomsnitt per år, i tillegg til de øvrige krav.

En slik løsning vil være i tråd med de nasjonale anbefalingene. Ulempen med en slik løsning, er at det vil måtte legges et større arbeid i og ansvar for vurderingene av hver enkelt søknad. Fra fakultetenes side har det vært framholdt at publiseringskravet har fungert som en enkel og forutsigbar første terskel for både søkere og administrasjon. Dersom det skal stilles et krav til antall publikasjoner, kan det på grunn av ulik publiseringspraksis i fagmiljøene være vanskelig å finne et godt felles nivå. Dette kan ev. løses av enhetene selv.

Forslag 2: Kravet til et gjennomsnitt på 0,5 publikasjonspoeng per år videreføres.

Vi ser av tabell 1 at alle de større enhetene har flere forskere som har fått likt eller mer enn 0,5 publikasjonspoeng i 2015, beregnet etter ny publiseringsindikator. Men særlig gjelder dette forskere ved Helsefak, NT-fak og BFE-fak. Tidligere beregningsmetode var kritisert for at forskere som for det meste publiserer sammen med (mange) andre forfattere, ble «straffet» for dette med hensyn til uttelling i publikasjonspoeng. Den nye beregningsmetoden kan betraktes som mer rettmessig enn den gamle for disse forskerne, og det kan dermed argumenteres for at det vil være urimelig å endre kravet om 0,5 publikasjonspoeng fordi (denne ønskede) effekten av endringen da oppheves. Imidlertid er det sannsynlig at flere ansatte etter endret beregningsmetode vil ha tilstrekkelig antall publikasjonspoeng til å søke om FoU-termin, og man vil få et større press på ordningen. Fordi FoU-terminer er ressurs- og kostnadskrevenende for enhetene, vil det da sannsynligvis måtte legges mer arbeid i å vurdere og prioritere søknader ut fra de øvrige kriterier for ordningen, og flere søkere vil kunne få avslag.

Forslag 3: Kravet til et gjennomsnittlig grense for publikasjonspoeng heves.

Ved evalueringen av ordningen med FoU-termin i 2013/2014 kom det ingen innspill om å ta bort eller endre kravet til publikasjonspoeng. Da kravet i sin tid ble innført (2010), var det diskutert om 0,5 publikasjonspoeng i gjennomsnitt per år var for lavt.

En eventuell heving av kravet til publikasjonspoeng kan begrunnes og beregnes ved at man «legger lista» på omtrent samme nivå som før innføring av ny publiseringsindikator. Dersom vi over tid ser på hvor stor andel av UiTs ansatte som har publisert tilsvarende 0,5 publikasjonspoeng eller mer, får vi følgende oversikt:

Tabell 2 Forskere med likt eller mer enn 0,5 publikasjonspoeng per år (2010-2015).

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Forskere \geq 0,5 publikasjonspoeng	560	54 %	643	55 %	617	53 %	628	52 %	676	50 %	732	51 %
Totalt antall publiserende forskere	1034		1171		1166		1199		1347		1446	

Kilde: CRISStin

Vi ser av tabell 2 at andelen forskere som har publisert tilsvarende eller mer enn 0,5 publikasjonspoeng årlig varierer mellom 50-55 % i perioden. Da datagrunnlaget kun omfatter forskere som har publisert, har vi ikke nå tall for å se dette i sammenheng med totalt antall ansatte ved UiT. Dataene inkluderer også studenter og gjesteforskere som har kreditert UiT.

For å illustrere hvordan en endring i publiseringskravet ville virke etter innføring av ny beregningsmetode for publikasjonspoeng, legger vi publiseringstall for 2015 til grunn. Ser man her på alle UiTs 1446 publiserende forskere, og verdien for publikasjonspoeng ved å sette et skille ved 50 % (ved forsker nr 423 i listen), er denne 0,7 publikasjonspoeng. Dersom 0,7 publikasjonspoeng settes som grense i 2015-resultatene, er andelen publiserende forskere på eller over denne terskelen på enhetene som følger:

Tabell 3 Forskere som har publisert likt eller mer enn 0,7 publikasjonspoeng i 2015, fordelt etter enhetene.

	NY PUBLISERINGSINDIKATOR		Totalt (N)
	\geq 0,7 publ.poeng	\leq 0,7 publ.poeng	
Helsefak	250	388	638
%	39 %	61 %	
NT-fak	137	141	278
%	49 %	51 %	
HSL-fak	181	36	217
%	83 %	17 %	
BFE-fak	100	124	224
%	45 %	55 %	
Kunsthak	2	2	4
%	50 %	50 %	
Jurfak	20	2	22
%	91 %	9 %	
IRS-fak	25	6	31
%	81 %	19 %	
TMU	22	9	31
%	71 %	29 %	
UB	8	3	11
%	73 %	27 %	
UiT samlet	745	701	1446
%	52 %	48 %	
HiN (tidl)	26	21	47
	55 %	45 %	
HiH (tidl)	17	11	28
	61 %	39 %	

Kilde: CRISStin

Tabell 3 viser at en heving av kravet til publikasjonspoeng til 0,7 særlig vil få betydning for forskere ved Helse-fak og BFE-fak.

3. Krav til og rutiner for rapportering etter FoU-terminer

I rapporten fra Arbeidsgruppe for FoU og forskningsformidling som ble nedsatt i forbindelse med fusjonen mellom UiT, HiH og HIN, ble det lagt vekt på at bør utformes en felles rapportmal der resultatet av arbeidet og betydningen av terminen for ansattes fagmiljø framkommer tydelig. Dette for å tydeliggjøre kravene til terminens forventede betydning for fagmiljøene/forskningsgruppene sin utvikling, og ikke kun den enkelte ansattes utvikling. Rapportene kan gjerne ha et format som gjør det lett å sammenfatte/oppsummere resultatene for enheter samlet.

Ved AFU har vi ikke full oversikt over hvordan det rapporteres fra FoU-terminer ved enhetene i dag. Det anbefales nå at en felles rapportmal utformes og tas i bruk. For å ha kunnskap over hvor mange forskere som har utenlandsopphold under sin FoU-termin og hvor de da eventuelt oppholder seg, ønsker AFU også at enhetene fører oversikter over dette.

4. Tydeliggjøring av opptjeningsstid for ansatte ved tidligere HiH og HiN

Etter siste fusjon må retningslinjene for FoU-termin oppdateres slik at vilkårene som gjelder ansatte ved tidligere HiH og HiN blir tydelige. Dette kan basere seg på tidligere tekst for HiF som følger:

Note til punkt 3.3 skrives om til:

«Med førstegangssøkere menes personer som har vært tilsatt i så kort periode at de ikke har hatt anledning til å søke FoU-termin tidligere. Tilsatte med lengre tilsetningsforhold ved gamle HiF, HiH eller HiN er ikke unntatt kravet om publisering.»

Note til punkt 4.7 skrives om til:

«Tidligere tilsatte ved Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik regnes som UiT-tilsatte i denne sammenheng, dvs. at tjenestetid ved HiF/HiH/HiN gjelder som tjenestetid ved UiT og beregnes fra tidspunktet man ble tilsatt.»

Open Access som vurderingskriterium

Det anbefales å tilføye et vurderingskriterium under retningslinjenes punkt 3.4. Der det er behov for å prioritere søkere skal følgende kriterier vektlegges:

- Omfang av publikasjoner med åpen tilgang (Open Access) enten gjennom publisering i åpne publiseringskanaler (gull OA) eller ved at publikasjoner er deponert for å gjøres tilgjengelige i UiTs vitenarkiv Munin (grønn OA)

Det legges ikke opp til at nytt forslag til revidert retningslinjer for fordeling av FoU-termin nå sendes på høring til enhetene. For å få vedtatt nye retningslinjer før neste utlysning av ordningen starter på nyåret 2017, legges det opp til at utkast til sak med forslag til nye retningslinjer behandles i Utvidet ledermøte 1. november, og så legges fram for Universitetsstyret i møte 24. november 2016.

Retningslinjer for fordeling av FoU-termin

Vedtatt av:	Universitetsstyret i sak S 03-10, revidert i sak S 22-14
Gjelder fra:	1. januar 2015
Arkivreferanse:	2009/6820-52

1. Formål

- 1.1 Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) har som mål å øke kunnskapsproduksjonen innen alle fagområder. For å nå dette målet skal universitetet legge til rette for at alle faglige tilsatte har gode vilkår for forskning og utviklingsarbeid. FoU-termin er et strategisk tiltak som skal bidra til at UiT når dette målet. En god FoU-terminordning er også et viktig virkemiddel for rekruttering av faglige tilsatte til universitetet.
- 1.2 FoU-termin er en faglig stimuleringsordning og ikke en rettighet for tilsatte ved UiT. FoU-termin er et virkemiddel for å styrke kvalitet og omfang av FoU-virksomhet ved institusjonen gjennom å gi faglige tilsatte en reell mulighet til å drive sammenhengende FoU-arbeid; enten det er fordypning i egen forsknings- og innovasjonsvirksomhet, utvikling av prosjekter, utvikling av metoder eller etablering av FoU-samarbeid med andre miljøer, nasjonalt og internasjonalt. FoU-terminordningen skal bidra til å styrke søkerens fagmiljø og realisere institusjonens strategier og målsettinger.¹
- 1.3 Fast tilsatte i stilling som professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor har rett til å søke om FoU-termin. Tilsatte på kvalifiseringsvilkår etter tjenestemannslovens forskrift § 5 nr.1 i disse stillingskategoriene, kan også søke. Tilsatte i II-stillinger omfattes ikke av FoU-terminordningen.
- 1.4 Der særlige grunner foreligger, for eksempel ved langvarig tilsetningsforhold, kan også midlertidig tilsatte i de samme stillingskategoriene fremme søknad om FoU-termin etter disse retningslinjene.

2. Søknad

Faglige tilsatte sender begrunnet søknad om FoU-termin til eget institutt/fagmiljø på fastsatt skjema. Instituttet/fagmiljøet vurderer søknaden(e) og innstiller overfor fakultetet/Tromsø Museum/Universitetsbiblioteket (heretter kalt fakultet). Søknaden skal inneholde en plan for hvordan terminen skal benyttes. I planen skal det redegjøres for hvilke FoU-aktiviteter m.m. som skal gjennomføres og hvilke målsettinger søkeren har. Søknadsfrist fastsettes av det enkelte fakultet.

Søknaden skal inneholde opplysninger om:

- arbeidsplan for terminen – arbeidssted, prosjektbeskrivelse, finansieringsplan etc.
- hva som forventes å komme ut av terminen
- plan for framtidig FoU-aktivitet
- hvilken betydning terminen vil ha for søkerens fagmiljø

Fakultetet henter opplysninger om søkerens FoU-resultater i opptjeningsperioden fra forskningsdokumentasjonssystemet CRISStin.

¹ Det legges til grunn en forståelse av FoU slik det defineres i OECDs Frascati-manual: «Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap - herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn - og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser» (<http://www.nifu.no/files/2012/11/Frascatimanualen2002norsk.pdf>.)

3. Tildeling

- 3.1 FoU-termin tildeles av det enkelte fakultet innen 15. juni året før FoU-terminen skal påbegynnes. Tildelingen gjøres på bakgrunn av en totalvurdering av tildelingskriteriene, samt de retningslinjer som gjelder for opptjening av ansiennitet og avvikling i pkt. 4 og 5.
- 3.2 For at fakultetet skal kunne tildele FoU-termin, skal følgende kriterier være oppfylt:
- vedkommende institutt/fagmiljø må finne søkerens arbeidsplan for FoU-terminen tilfredsstillende
 - det skal tas hensyn til arbeids- og budsjettsituasjonen ved den enkelte enhet og undervisningsbehov skal være tilfredsstillende ivaretatt
 - det skal sørges for at veiledningsforhold til mastergrads-/ph.d.-studenter kan videreføres på tilfredsstillende måte
- 3.3 For å få innvilget FoU-termin skal følgende kriterier være oppfylt for søker:
- søkeren må ha levert og fått godkjent rapport fra eventuelle tidligere FoU-terminer
 - søkerens arbeidsplan for terminen skal være godkjent av instituttet/fagmiljøet
 - søkeren må ha oppfylt sine forpliktelser når det gjelder undervisning og veiledning, samt formidling der dette inngår i pliktarbeidsdelen
 - kravene om ansiennitet i pkt. 4 skal være oppfylt
 - søkeren skal ha publisert FoU-resultater i tellende kanaler i opptjeningsperioden tilsvarende 0,5 publikasjonspoeng i gjennomsnitt per år²³⁴
 - søkere fra fagmiljøer hvor vitenskapelig publisering ikke er en vanlig/naturlig formidlingsform, skal ha offentliggjort sine FoU-resultater i kanaler som er tilpasset deres faglige virksomhet (gjelder primært kunstneriske publikasjoner og fagmiljøer ved Det kunstfaglige fakultet)
 - for førstegangssøkere⁵ kan kravene til publisering fravikes når det er særlige grunner til det
- 3.4 Dersom det er behov for å prioritere søkere skal følgende kriterier vektlegges:
- terminens betydning for søkerens fagmiljø ved UiT
 - terminens betydning for bygging/vedlikehold av faglig nettverk
 - antall publikasjonspoeng og poenggivende publikasjoner i opptjeningsperioden, eller annen publisering for fagmiljøer der dette er relevant jf. punkt 3.3.
 - søknadsinitiativ og bevilgede midler fra eksterne finansieringskilder i opptjeningsperioden
 - terminens betydning for internasjonaliseringsarbeidet
 - antall uteksaminerte mastergrads-/ph.d.-studenter i opptjeningsperioden

² FoU-resultatene skal være publisert elektronisk eller i trykket utgave og godkjent som vitenskapelige publikasjoner i tråd med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav. I særtilfeller hvor det går svært lang tid fra en publikasjon er antatt og til den er publisert, kan fakultetene vurdere om FoU-resultater som er bekreftet antatt for publisering kan telles med. I slike tilfeller må det passes på at man ikke teller med publikasjonen på nytt når den er publisert.

³ For søkere som har 50/50-fordeling mellom undervisning og FoU-arbeid: opptjeningsstid på fire år, krav om 0,5 publikasjonspoeng i snitt per år. For søkere som har 70/30-fordeling mellom undervisning og FoU-arbeid: opptjeningsstid på seks år, krav om 0,33 publikasjonspoeng i snitt per år. Tilsatte med mindre andel tid til FoU-arbeid enn 50 %, kan tildeles FoU-termin etter minimum fire år, dersom de har oppnådd 2 publikasjonspoeng i løpet av perioden.

⁴ For søkere som har kreditert andre institusjoner i tillegg til UiT, og dermed deler sin forfatterandel og publikasjonspoeng med annen institusjon, kan fakultetet la hele forfatterandelen i en publikasjon regnes med. Dette gjelder primært for tilsatte med bistilling ved UNN. Søker har i slike tilfeller selv ansvar for å gjøre oppmerksom på at de har forfatterskap som er delt på flere institusjoner.

⁵ Med førstegangssøkere menes personer som har vært tilsatt i så kort periode at de ikke har hatt anledning til å søke FoU-termin tidligere. Tilsatte med lengre tilsetningsforhold ved gamle HiF er ikke unntatt kravet om publisering.

- omfang av innovasjonsaktivitet innenfor forskning og undervisning i opptjeningsperioden
- omfang av FoU-formidling i opptjeningsperioden⁶
- særlig stort undervisningsansvar (ut over det som er vanlig for stillingen) og/eller omfang av utviklingsarbeid knyttet til undervisning i opptjeningsperioden
- stort omfang av administrative oppgaver og utvalgsarbeid (ut over det som er vanlig for stillingen) i opptjeningsperioden
- terminens betydning for innovasjonsvirksomheten ved UiT
- omfang av arbeid med fagfellevurdering i opptjeningsperioden

Det enkelte fakultet kan fastsette en eventuell rangering av kriteriene jf. pkt 8.

Alle FoU-resultater som er med i vurderingsgrunnlaget skal være registrert i forskningsdokumentasjonssystemet CRISTin.

- 3.5 Dersom to søkere står tilnærmet likt etter en samlet vurdering ut i fra ansiennitet, faglige og arbeidsmessige kriterier, skal kjønnsbalanse ved fakultet/fagmiljø tilstrebes.
- 3.6 Ved søknad fra midlertidig tilsatte (jf. pkt 1.3), skal det i tillegg til øvrige vurderingskriterier legges vekt på følgende: Det bør kun innvilges FoU-termin der det vil være praktisk og hensiktsmessig med hensyn til de arbeidsoppgaver eller oppdrag den midlertidig tilsatte utfører. FoU-terminen bør inngå i en totalplan for tilsettingsforholdet, og det må foreligge en forsvarlig og tilfredsstillende finansiering for den perioden det innvilges FoU-termin.

4. Opptjening av ansiennitet

- 4.1 Opptjening av ansiennitet til FoU-termin skal sees i sammenheng med fleksible ordninger for tildeling av tid til undervisning og forskning. Eksempler på opptjeningsperiode:
 1. For tilsatte med 50/50-fordeling mellom undervisning og FoU-arbeid, etter at tidsressurs til administrasjon er trukket fra, kan det gis inntil ett års FoU-termin etter fire tjenestear ved UiT. Det kan tilsvarende gis inntil ett semesters FoU-termin etter to års sammenhengende tjenestetid.
 2. For tilsatte med 70/30-fordeling mellom undervisning og FoU-arbeid, etter at tidsressurs til administrasjon er trukket fra, kan det gis inntil ett års FoU-termin etter seks tjenestear ved UiT. Det kan tilsvarende gis inntil ett semesters FoU-termin etter tre års sammenhengende tjenestetid.

Det forutsettes at tjenesten har vært sammenhengende i stilling som professor, dosent, førsteamanuensis eller førstelektor, og har vært avvirket i samsvar med retningslinjer for fordeling av arbeidsoppgaver for tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger.

- 4.2 Ansiennitet til ny FoU-termin opparbeides fra FoU-terminens avslutning.
- 4.3 Dersom driften av enheten tilsier det, kan det innvilges FoU-termin inntil ett år "før tiden" mot at neste FoU-termin utsettes tilsvarende, eller inntil ett år "etter tiden" mot at neste FoU-termin avvirket tilsvarende tidligere.
- 4.4 Permisjon avbryter ikke tjenestetiden men går til fradrag i opptjeningstiden.

Permisjon med hjemmel i lov, hovedtariffavtalen eller hovedavtalen for statstilsatte (dvs. sykepermisjon, fødselspermisjon, omsorgspermisjon, velferdspermisjon, permisjon for å avtjene verneplikt og permisjon for organisasjonsmessige oppdrag), kan regnes som "tjeneste" etter

⁶ Med FoU-formidling menes her formidling av forskning og utviklingsarbeid i kategorier og gjennom kanaler som ikke innfrir kravene ved rapportering av vitenskapelige publikasjoner (den nasjonale publiseringsindikatoren).

særskilt vurdering i hvert enkelt tilfelle. Ved søknader om FoU-termin etter lengre tids fravær forutsettes det at søkerens behov for faglig oppdatering og søkerens planer for terminen gis særskilt vurdering.

- 4.5 Internt frikjøp fra undervisning for tilsatte på kvalifiseringsvilkår fører ikke til avkorting av ansiennitet. Det samme gjelder for kvinner under ordninger som er vedtatt i sak S 13-03 *Tiltak for å øke andel av kvinnelige professorer og forslag til likestillingstiltak*.
- 4.6 Midlertidig tilsatte førstelektorer, førsteamanuenser, dosenter og professorer som går over i et fast tilsetningsforhold, får medregnet det midlertidige tilsetningsforholdet i ansienniteten.
- 4.7 Ved direkte overgang fra stilling som førstelektor, førsteamanuensis, dosent og professor ved andre norske universiteter og vitenskapelige høyskoler medtas eventuell opptjent ansiennitet. Ved overgang fra andre institusjoner (norske eller utenlandske) vurderes eventuell overføring av ansiennitet i hvert enkelt tilfelle. Det kreves likevel minst to års tjenestetid ved UiT.⁷
- 4.8 Midlertidig tilsatte gis ikke ansiennitet etter pkt. 4.7.
- 4.9 Rektor, viserektor og prorektor (gjelder for tilsatte som har permisjon fra faglig stilling ved UiT) har etter én funksjonsperiode (fire år) rett til FoU-termin i 12 måneder under forutsetning av at opptjent ordinær FoU-termin ikke avvikles i funksjonsperioden og at det foreligger en godkjent plan for terminen. Etter to sammenhengende funksjonsperioder (åtte år) kan disse gis 24 måneders FoU-termin. Ved kortere funksjonstid enn fire år, avkortes FoU-terminens varighet tilsvarende .
- 4.10 Dekan og leder ved Tromsø Museum (gjelder for tilsatte som har permisjon fra faglig stilling ved UiT) har etter én åremålsperiode (fire år) rett til FoU-termin i 12 måneder under forutsetning av at det foreligger en godkjent plan for terminen. Etter to sammenhengende åremålsperioder (åtte år) har disse rett til 24 måneders FoU-termin. Ved ytterligere forlengelse av åremålsstillingen til tre sammenhengende perioder, gis det rett til maksimalt 36 måneders FoU-termin. Det kan avtales å avvikle FoU-termin i løpet av funksjonsperioden.
- 4.11 Prodekan har etter én funksjonsperiode (fire år) rett til FoU-termin i 12 måneder under forutsetning av at det foreligger en godkjent plan for terminen. Etter to sammenhengende funksjonsperioder (åtte år) har disse rett til 24 måneders FoU-termin. Ved kortere funksjonstid enn fire år, avkortes FoU-terminens varighet tilsvarende. Det kan avtales å avvikle FoU-termin i funksjonsperioden.
- 4.12 Instituttledere og leder ved Result (UB) (gjelder for tilsatte som har permisjon fra faglig stilling ved UiT), har etter én åremålsperiode (fire år) rett til FoU-termin i 12 måneder. Etter to sammenhengende åremålsperioder (åtte år) har disse rett til 24 måneders FoU-termin. Ved ytterligere forlengelse av åremålsstillingen til tre sammenhengende perioder, gis det rett til maksimalt 36 måneders FoU-termin. Assisterende instituttledere har etter en åremålsperiode (fire år) rett til FoU-termin i seks måneder og 12 måneder etter to sammenhengende åremålsperioder. Det skal foreligge en godkjent plan for terminen. Eventuell FoU-termin i åremålsperioden bør som regel ikke overstige seks måneder. Det kan avtales å avvikle FoU-termin i funksjonsperioden.
- 4.13 I forbindelse med FoU-termin skal det settes av sentrale driftsmidler til rektor og prorektor i det enkelte tilfelle. Lønnsmidler dekkes av budsjettenheten hvor rektor/prorektor er tilsatt i faglig stilling. For dekan og tilsatt leder ved Tromsø Museum skal den enkelte budsjettenhet avsette tilstrekkelige driftsmidler under hensyn til budsjettsituasjonen og øvrige prioriteringer.
- 4.14 Opptjeningsperiode for publikasjonspoeng anbefales som hovedregel å forskyves ett år bakover i tid i forhold til perioden for opptjening av ansiennitet. Dersom søker etter forrige FoU-termin har en lengre periode enn fire år å legge til grunn som opptjeningsperiode, skal normalt siste

⁷ Tidligere tilsatte ved Høgskolen i Finnmark regnes som UiT-tilsatte i denne sammenheng, dvs. at tjenestetid ved HiF gjelder som tjenestetid ved UiTog beregnes fra tidspunktet man ble tilsatt.

fireårsperiode legges til grunn. I særtilfeller kan søker, i samråd med institutt-/avdelingsleder, velge hvilken sammenhengende tidsperiode som skal utgjøre opptjeningsperioden for publikasjonspoeng. Det forutsettes at perioden ikke har inngått i opptjeningsgrunnlaget tidligere og at opptjeningsperioden starter enten 1.1 eller 1.7. Tilsvarende gjelder for halvårs-terminer.

5. Avvikling av FoU-termin

- 5.1 FoU-terminer starter normalt 1.1 eller 1.7 i året etter søknadsåret og avsluttes normalt 30.6 eller 31.12.
- 5.2 FoU-terminer skal normalt avvikles sammenhengende. Ferie er inkludert i FoU-terminer og skal normalt avvikles i den undervisningsfrie perioden fra medio juni til medio august. Ferieavviklingen må avklares i hvert enkelt tilfelle med eget institutt/fakultet.
- 5.3 Dersom en FoU-termin må avbrytes som følge av sykdom, fødsel m.m., kan vedkommende etter søknad få gjennomføre terminen på et senere tidspunkt.

6. Rettigheter og plikter

- 6.1 Den som har FoU-termin er fritatt for undervisning, administrasjon og har ikke tilstedeværelsesplikt.
- 6.2 Den som har FoU-termin har plikt til å konsentrere sin arbeidsinnsats om de(t) prosjekt(er) som danner grunnlaget for søknaden om FoU-termin.
- 6.3 Den som har FoU-termin skal ikke, uten i samråd med sitt institutt, påta seg undervisning, eksamensarbeid eller annet arbeid som kan være til hinder for konsentrasjon om FoU-virksomheten. Veiledning av mastergrads-/ph.d.-studenter skal normalt videreføres i terminen.

7. Rapportering

Etter gjennomført FoU-termin skal det leveres en skriftlig rapport om resultatet av FoU-arbeidet og hvordan dette vil påvirke FoU-planene videre. Fakultetet fastsetter frist for levering av slik rapport, men fristen kan ikke være senere enn seks måneder etter at FoU-terminen er gjennomført. For at neste søknad om FoU-termin skal bli vurdert, er det en forutsetning at slik rapport er levert innen fristen og godkjent. Fakultetene bør etablere rutiner for kontroll, godkjenning og oppfølging av rapportene fra FoU-terminer.

8. Utfyllende bestemmelser

Det enkelte fakultet kan fastsette eventuelle utfyllende bestemmelser. Det er ikke anledning for enhetene til å sette strengere eller mildere krav i utfyllende bestemmelser enn det som framgår av retningslinjene.

Sak 38-16 UiT Open Research Data

Innledning: Stein Høydalsvik

Bakgrunn:

Høsten 2015 besluttet ITA og UB å starte et pilotprosjekt for arkivering av åpne data, for å få kartlagt og testet ut både teknisk- og kompetansemessig nødvendig infrastruktur for å etablere en generell tjeneste ved UiT. UiT lanserte den 1. september tjenesten UiT Open Research Data.

Sak 39-16 Forskningsdata UiT - veien videre

Innledning: Kenneth Ruud

Bakgrunn:

Universitetsdirektøren oppnevnte 15. januar 2015 en arbeidsgruppe for å vurdere framtidig behov for løsninger når det gjelder lagring, arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata ved UiT. Arbeidsgruppen la fram en statusrapport for UiTs utvidete ledermøte i september 2015, med følgende anbefalinger:

«I samsvar med arbeidsgruppens mandat har arbeidet vært rettet inn mot behov knyttet til forvaltning av forskningsdata, fra de oppstår til de bevares for ettertiden. Selve lagringen av data er ett av elementene som inngår i denne forvaltningen.

Forskningen ved UiT står overfor stadig økende nasjonale og internasjonale krav til systemer for lagring, arkivering, tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata. For å møte gjeldende behov og krav til håndtering av forskningsdata ved UiT, må det utarbeides, utvikles og formidles løsninger i tråd med utviklingen som skjer på feltet for øvrig. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at det arbeides videre med policy og retningslinjer, infrastruktur for sikker lagring, tilgjengeliggjøring og deling. Det må også utarbeides en plan for kompetanseheving, samt vurderes organisering og nødvendige støttetjenester for forskningsdata ved UiT.»

Høsten 2015 bestemte direktørene for Universitetsbiblioteket (UB) og Avdeling for IT (ITA) å starte et pilotprosjekt for arkivering av åpne data, for å få kartlagt og testet ut så vel teknisk som kompetansemessig nødvendig infrastruktur for en generell tjeneste for UiT. Avdeling for forskning og utviklingsarbeid (AFU) ble invitert med i styringsgruppa. Tjenesten skulle bygge på erfaringene fra TROLLing.

Målet med prosjektet var:

- Etablere arkiv for åpne forskningsdata
- Definere og beskrive forvaltningsmodell

UiT Open Research Data gikk på lufta 22.5 og ble offisielt lansert 1.9 i år. I sluttrapporten fra pilotprosjektet fra mai 2016 kom blant annet følgende forslag til forvaltningsmodell for forskningsdata:

«I denne omgang er derfor forslaget at det videre arbeidet og forvaltningen av forskningsdata organiseres som et felles samarbeid mellom UB og ITA, med avklarte

roller og ansvar, og med AFU som partner for strategiske saker og institusjonell policy på området.

Roller og ansvar

Forvaltning av tjenesten er et felles ansvar for UB og ITA, men med følgende særskilte, overordnede ansvarsområder:

- UB er systemeier for det institusjonelle dataarkivet
- ITA har primæransvar for teknisk drift av systemet

Gjennom dette samarbeidet skal enhetene legge til rette for effektiv, forsvarlig og framtidretta forvaltning av forskningsdata, – i dialog med fakultetene og AFU.» I Forsknings- og utdanningsmelding 2015, behandlet av universitetsstyret 16.6.2016, ble arbeidet med forskningsdata ved UiT beskrevet i eget kapittel og to styringssignaler ble vedtatt for videre utvikling og satsning:

- XV. UiT skal høsten 2016 etablere en overordnet policy for forvaltning av forskningsdata. Denne skal legge til rette for effektiv, forsvarlig og framtidrettet forvaltning av forskningsdata.
- XVI. Innen 2020 skal UiT ha etablert tjenester for lagring av alle typer forskningsdata.

Plan for arbeidet videre

I møte 30. september diskuterte UB, ITA, AFU og prorektor forskning videre ambisjoner og rammer for utvikling av arbeidet med forskningsdata ved UiT. Etablering av en overordnet policy starter nå, og det legges opp til at en mindre prosjektgruppe utarbeider et forslag basert på Forskningsrådets policy, føringer fra EU og Horizon 2020, samt ser til andre institusjoner internasjonalt som har vedtatt policy for forskningsdata.

Et første utkast til policy legges fram for Forskningsstrategisk utvalg som rådgivende styringsgruppe i løpet av november/desember, og sendes etter dette på høring til enhetene. Endelig forslag til policy legges bør kunne legges fram som sak for Utvidet ledermøte på nyåret og så behandles av Universitetsstyret i februar eller mars. Prosessen for arbeidet med å vurdere framtidig behov for løsninger når det gjelder lagring, arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata ved UiT, startet med en arbeidsgruppe som i tillegg til deltakelse fra AFU, ITA og UB også hadde professor Nils-Peder Willassen (NT-fak), prodekan forskning Marie-Theres Vederhofer (HSL-fak) og prodekan forskning Sameline Grimsgaard (Helsefak) som medlemmer. Denne arbeidsgruppa har ikke hatt møte etter at statusrapport ble oversendt Utvidet ledermøte i september 2015.

Vi foreslår at AFU har ansvar for det videre arbeidet med policy ved at AFU leder en mindre og mer dynamisk prosjektgruppe med deltakere fra UB, ITA og AFU. Når det gjelder den første arbeidsgruppen som var oppnevnt av universitetsdirektøren, foreslås det at denne formelt nå legges ned, og at Forskningsstrategisk utvalg brukes som rådgivende styringsgruppe for videre overordnet arbeid med forskningsdata ved UiT. Når prosjektgruppa har utarbeidet et forslag til policy for forskningsdata, legges sette fram for Utvidet ledermøte før endelig universitetsstyrebehandling.

Sak 40-16 Eventuelt